

Rizikové skupiny LS 10

EXTRÉMISTICKÉ SKUPINY
PHDR.HANA PAZLAROVÁ, PH.D.

- Co znamená extremismus?

- Jaké formy extremismizmu znáte?
- Jaké konkrétní organizace byste označili jako extremistické?

Extremismus

- Postoje a činnosti, které se vyznačují výraznou netolerancí k hodnotám demokracie a lidských práv
- Podle obsahu se rozlišuje extremismus pravicový, levicový, náboženský, etnický, ekologický...
- Obecněji jakékoliv vyhraněné postoje či názory, v užším bezpečnostním pojetí politicky motivované násilí, které nedosahuje intenzity terorismu
- Existují i další pohledy a definice

- Extremismus je převážně zaměřen na demokratické společnosti
- Demokracie je vůči některým nedemokratickým extremistickým projevům křehčí

- Vnější extremismus – útoky náboženských islámských fanatiků
- Vnitřní extremismus – produkt vnitřních sporů

Organizace extrémistických skupin

- Hierarchická – jasný vůdce, stupňovitá struktura
- Lineární s vůdcem – lokální buňky na stejné úrovni podléhající vedení
- „odpor bez vůdce“ – volně propojená uskupení vedená pouze sdílenými idejemi

- Termín extremismus náš právní řád nezná
- Používá se v kriminologii, sociologii, SP a dalších kontextech
- Trestně postižitelné jsou některé projevy extrémismu

Politický extrémismus

- Politický program s výraznými prvky nesnášenlivosti, zpravidla zaměřeny nacionalisticky, rasisticky a xenofobně
- Pravicový extremismus - Sdružení pro republiku – Republikánská strana československa, Bohemia Hamer Skins, Vlastenecká fronta, Templář knights of the Ku-Klux-Klan, Blood and Honour atd.

- Levicový extremismus – Levá alternativa, Anarchistická federace, Antifašistická akce

Ekologický extremismus

- Animal Libaration Fond, Svoboda zvířat, nadace Animal SOS

Náboženský extremismus

- Náboženské skupiny, hnutí či sekty projevující se psychickou manipulací či násilím na svých členech
- Typické znaky – absolutní moc vůdce, regulace informací pro členy, vysoká úroveň excitace, přísná organizovanost, pocit výlučnosti, nadřazenosti
- Např. Svědci Jehovovi, Církev sjednocení (moonisté), Scientologická církev, Hare Krišna, Hnuté grálu, Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů (mormoni) a další

Terorismus

- Vědomá, cílená forma psychologické války proti státu vedená ilegálními skupinami za využití psychického i fyzického násilí, výhrůžek, vydírání

Evropská extremistická scéna

- Vysoká míra strukturalizace a profilace
- Vysoká míra internacionalizace (zahraniční kontakty, mezinárodní struktury, vzájemný vliv)
- Stále vyšší míra využívání nových technologií (internet, sociální sítě)
- Davové akce mladých pravicových extremistů pod vedením charismatických vůdců
- Pravicový extremismus je považován za velkou hrozbu

Česká extremistická scéna

- Nárůst projevů extremismu
- Stále vyšší počet mladých příznivců
- Scéna není tak stabilní jako v Evropě, probíhá pohyb a strukturalizace
- I v ČR výrazná internacionalizace a využívání technologií

Český levicový extremismus

- Levicová scéna více pracuje s ideologií a strategií, více zakotvena v realitě
- Necílí na odstranění systému, ale na jeho změny
- Často spojena s alternativním životním stylem

Český pravicový extremismus

- Pravicová scéna má radikálnější přímočařejší projevy, často spojené s násilím
- Roste aktivita zejména skinheadských hnutí s výrazným xenofobním programem
- Mají i starší a společensky etablované příznivce, kteří koordinují a plánují činnost, včetně zahraničních kontaktů
- Příznivci patrně i v řadách bezpečnostního a policejního aparátu
- Lze očekávat vyšší míru konspirace

- V ČR se etablovala řada náboženských sekt a nebezpečný náboženský extremismus zatím nebyl zaznamenán

- Roste trestná činnost s rasovým podtextem a stoupá brutalita pachatelů těchto činů

Příčiny a podmínky extremismu

- Subjektivní – obecně lidské dispozice – osoby se sklonem k mesiášství, megalomanií, často i vysoce inteligentní (obvykle vůdčí osobnosti extremistů), osoby na okraji, s nižšími rozlišovacími a hodnotícími schopnostmi, handicap, ideově nezakotvená neorganizovaná mládež, frustrovaná, bez zázemí (řadoví členové skupin)

- Objektivní – sociální situace, stav společnosti, společenské klima, úroveň nezaměstnanosti, kvalifikovanost, míra předsudků ve spol. atd.

Extremismus a SP

- SP vykonávaná účelově extremistickými skupinami (rekrutování nových členů či sympatizantů)
- SP zacílená na členy extrémistických skupin -
prevence

- Jaké jsou možnosti prevence?
- Primární
- Sekundární
- Terciární

Možnosti prevence

- Primární – zaměřená na veřejnost, odbourávání předsudků, z nichž extremismus vychází
- Sekundární – nabídka alternativy pro ohrožené skupiny
- Terciární – práce s odsouzenými na reflexi postojů a jejich změně
- Exit-programy – pomoc s odchodem z extrémistických struktur, deradikalizace, poskytnutí nového sociální prostředí, ochrana před pomstou